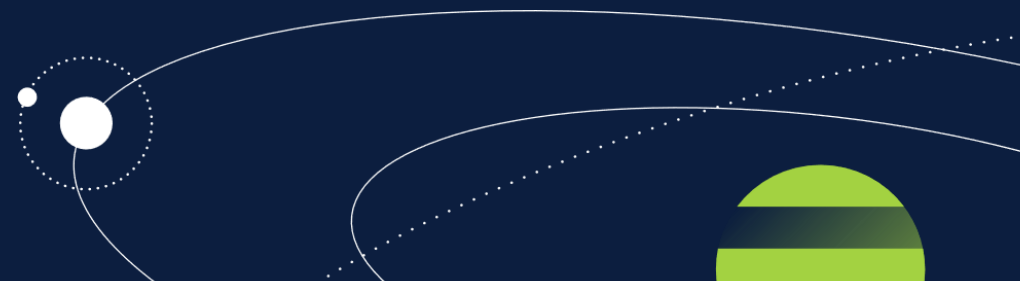


Viešųjų pirkimų savaitinis naujienlaiškis

2023 m. rugsėjo 4-10 d.
36 metų savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika



Savaitės komentaras

Mielieji,

36 metų savaitę neturime teisėkūros iniciatyvų, o VPT užsiima einamaisiais klausimais.

Tačiau turime dvi apeliacinio teismo nutartis, kurios yra vertos dėmesio.

Vienoje byloje Apeliacinis teismas ir toliau plėtoja praktiką dėl tiekėjų galimybės susipažinti ne tik su laimėjusiu pasiūlymu. Teismo teigimu, tiekėjų teisė susipažinti su kitų eilės viršuje esančių tiekėjų pasiūlymais kyla iš veiksmingos teisinės gynybos principo.

Kitoje byloje teismas paaiškino, kad pateikus melagingą informaciją apie atitiktį kvalifikacijos reikalavimams pasiūlymas turi būti atmestas, net jeigu kitų duomenų ir pakaktų įrodyti tiekėjo atitiktį kvalifikacijos reikalavimams.



Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiunas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

36-ąją metų savaitę nebuvo priimta viešųjų pirkimų sričiai reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT:** [kviečia](#) pirkimo vykdytojus registruotis į individualias nuotolines konsultacijas žaliųjų pirkimų klausimais, kurios vyks 2023 m. rugsėjo 21 d.
2. **VPT:** [kviečia](#) pirkimų vykdytojus teikti paraiškas Efektyviausių pirkimų rinkimuose. Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Viešųjų pirkimų tarnyba šiais metais vėl organizuoja efektyviausių viešųjų pirkimų konkursą. Šiais metais efektyviausių viešųjų pirkimų nugalėtojai bus išrinkti keturiose kategorijose: inovatyviausių, socialiai atsakingiausių, sumaniausiai organizuotų pirkimų ir geriausios vadybinės praktikos. Paraiškos priimamos iki 2023-09-22.
3. **VPT:** [atnaujino](#) Virtualią atestavimo sistemą ir Pirkimų specialisto žinių patikrinimo atlikimo tvarkos aprašą.

TEISMŲ PRAKTIKA

1. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjos įrašymas į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą (UAB „Eirta“ v Respublikinei Šiaulių ligoninė, 2023-09-07)

PO vykdė pastato rekonstravimo darbų pirkimą. Pirkimo sąlygose PO nustatė kvalifikacijos reikalavimą rangovui per paskutinius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos būti atlikus visuomeninės paskirties negyvenamųjų pastatų statybos darbų. Rangovui nebuvo draudžiama remtis sutartimis, kurias jis vykdė ne vienas, bet kartu su kitais ūkio subjektais. Pirkimo sąlygos numatė, kad tokiu atveju bus vertinami būtent konkrečiau pirkime dalyvaujančio tiekėjo atlikti darbai pagal nurodytą sutarties dalį.

Byloje buvo nustatyta, kad pasiūlyme tiekėjas pateikė klaidingą informaciją apie anksčiau įvykdytus darbus: (i) nurodė ne tik statybos darbų, bet ir papildomų paslaugų (projektavimo, kadastrinių matavimų) vertę; (ii) iš įvykdytų darbų vertės neišskaičiavo subrangovų atliktų darbų vertės. Atsižvelgdama į tai, PO pripažino, kad *Eirta* pateikė melagingą informaciją pirkime ir atmetė jos pateiktą pasiūlymą.

Kilus ginčui *Eirta* nurodė, kad klaida nėra tyčinė, padaryta dėl žmogiškosios klaidos, todėl nereikia melagingos informacijos pateikimo. Kartu nurodė, kad pasiūlyme yra nurodytos ir kitos sutartys, kurių visiškai pakanka įsitikinti tiekėjos atitikimu kvalifikacijos reikalavimams.

Nagrinėdamas ginčą Teismas pateikė kelis aktualius išaiškinimus.

TEISMŲ PRAKTIKA

Pirma, Apeliacinis teismas pabrėžė kasacinio teismo išaiškinimą, kad iš viešojo pirkimo procedūrų pašalinant subjektą dėl melagingos informacijos nebūtina konstatuoti tyčinio jo elgesio, pakanka, kad tiekėjas būtų pripažintas kaltu dėl tam tikro nerūpestingumo, t. y. nerūpestingumo, galinčio turėti lemiamą įtaką priimant sprendimus dėl pašalinimo, atrankos ir viešojo pirkimo sutarties sudarymo. Į informacijos vertinimo kaip melagingos reguliavimą įeina tiek aktyvūs tiekėjo veiksmai, kaip antai falsifikavimas, tiek neveikimas, nes neteisingos informacijos suteikimas gali turėti poveikį PO priimamam sprendimui.

Šiuo atveju Apeliacinis teismas sprendė, kad ieškovė nepagrįstai teigia, jog kvalifikacijos reikalavimuose nebuvo reikalaujama nurodyti informacijos apie individualų tiekėjo indėlį vykdant sutartis, todėl tiekėjai neturėjo pareigos išskirti savo pačių atliktų darbų vertės statybos darbų sąrašą. Teismas pabrėžė, kad pirkimo sąlygų priede, kuriame tiekėjai turėjo pateikti atliktų statybos ir montavimo darbų sąrašą, buvo aiškiai nurodytas tekstas „Pateikiame *mūsų* per paskutinius 5 (penkerius) metus *jėgomis* atliktų statybos ir montavimo darbų sąrašą“. Taigi, ieškovė, būdama sąžininga ir pakankamai rūpestinga, iš pirkimo sąlygų ir pateiktos pastabos turėjo ir galėjo suprasti, kad ji turėjo nurodyti (išskirti) tik savo jėgomis atliktų darbų apimtį.

Antra, Teismas nurodė, kad atmetant pasiūlymą dėl melagingos informacijos pateikimo nebėra svarbu, ar likusi informacija buvo pakankama įrodyti kvalifikacijos atitiktį pirkimo sąlygoms. Pasiūlymo atmetimui visiškai pakanka melagingos informacijos pateikimo fakto.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

2. Lietuvos apeliacinis teismas: tiekėjos suinteresuotumas ginčyti PO sprendimą (UAB „Kesko Senukai Lithuania“ v Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, 2023-09-07)

Atsakovė PO vykdė mažos vertės pirkimą apklausos būdu, kuriuo numatė įsigyti ūkines, santechnikos ir statybines prekes. PO patvirtino pasiūlymų eilę ekonominio naudingumo mažėjimo tvarka ir nustatė pirkimo laimėtoją. Ieškovė tiekėja pasiūlymų eilėje liko trečioje vietoje. Ieškovė siekė nuginčyti pirmosios vietos laimėtojo pateiktą pasiūlymą. Todėl byloje natūraliai kilo ieškovo teisinio suinteresuotumo reikšti ieškinį klausimas.

Vertindamas tokią situaciją Apeliacinis teismas pateikė kelis išaiškinimus.

Pirma, Teismas pabrėžė, kad tuo atveju, kai viešojo pirkimo konkurse, be laimėtojo, yra ir kitų tiekėjų, tik pirmą vietą užėmusio tiekėjo pasiūlymo vertinimo neteisėtumo pagrindimas (įrodymas) iš principo nekvalifikuotinas kaip ieškovo subjektinių teisių įgyvendinimas, todėl teismo atskirai neginamas. Tiekėjui, užėmusiam trečią ar žemesnę vietą pasiūlymų eilėje, teisinis suinteresuotumas pripažįstamas tik tuo atveju, jei jis kvestionuoja visų prieš jį esančių (o ne tik pirmos vietos) tiekėjų pasiūlymų vertinimą, nebent tiekėjas (ieškovas) įrodytų kitaip.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, ieškovė nurodė, kad ji negali ginčyti antrosios vietos laimėtojo pasiūlymo, kadangi įstatymai numato galimybę susipažinti tik su laimėjusiu pasiūlymu. Maža to, PO apskritai nenagrinėjo antrosios vietos pasiūlymo ir nėra aišku, ar jis būtų pripažintas laimėjusiu pašalinus pirmosios vietos laimėtojo pasiūlymą.

Teismas atmetė ieškovės argumentus, kad ji neturi galimybės susipažinti su antrąją vietą pasiūlymų eilėje užėmusiu pasiūlymu. Teismo nuomone, ieškovės teisė susipažinti su kitais pasiūlymais yra įtvirtinta veiksmingos teisinės gynybos principo turinyje. Šiuo atžvilgiu Teismas atkreipė dėmesį į kasacinio teismo išaiškinimą, kad siekiant užtikrinti tiekėjų pažeistų teisių veiksmingą gynybą, PO tam tikrais atvejais įpareigotinos bendradarbiauti tiek su informacija disponuojančiais, tiek jos prašančiais ūkio subjektais.

Nagrinėjamu atveju ieškovė apskritai nesikreipė į PO dėl galimybės susipažinti su antros vietos laimėtojo pasiūlymu. Todėl Teismas konstatavo, kad ieškovė turėjo visas galimybes kartu kvestionuoti pirmosios ir antrosios vietos pirkimo laimėtojų pasiūlymus, tačiau nesiėmė veiksmų, siekdama apginti galimai pažeistą savo interesą.

Trečia, Teismas atmetė ieškovės argumentą, kad teismo teisė viešųjų pirkimų bylose peržengti ieškinio ribas patvirtina jos teisinį suinteresuotumą ginčyti PO sprendimą (ieškovė kėlė abejones dėl pirkimo sąlygų teisėtumo, bet jų neginčijo). Teismas pabrėžė, jog tai, jog teismas savo iniciatyva atitinkamą pirkimo sąlygą gali pripažinti neteisėta bei nutraukti pirkimo procedūras, neatleidžia ieškovės nuo teismų praktikoje pripažįstamos tiekėjo pareigos įrodyti savo suinteresuotumą ginčyti PO sprendimą, kuris neturi būti pernelyg hipotetinis. Atitinkamai Teismas konstatavo, kad ieškovei neturint teisinio suinteresuotumo, jos ieškinys yra atmestinas.

Apeliacinio teismo nutartį skaitykite [čia](#).

Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktika

Patikimos rekomendacijos visais viešųjų
pirkimų proceso klausimais.

[Susipažinkite su komanda](#)

Plačiau apie „Ellex Valiunas“ – ellex.legal/lt

